

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГЛАМЕНТ
ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ
НА НАЦИОНАЛНАТА ОЛИМПИАДА ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА
2018–2019 учебна година

I. Общи положения

II. Организиране и провеждане

III. Подготовка, организиране и участие в международната олимпиада по география и икономика

IV. Критерии за оценяване на участниците

V. Награди

I. Общи положения

Националната олимпиада по география и икономика има следните основни цели:

- Да предостави възможност на учениците за интелектуална изява в областта на географията и да стимулира тяхната личностна изява;
- Да мотивира учителите за работа с ученици с изявени способности;
- Да предостави възможност на областите в страната да сравняват постиженията си в обучението по география и икономика, както и да се направят изводи в методическо отношение.

II. Организиране и провеждане

Националната олимпиада по география и икономика се организира от Министерството на образованието и науката (МОН) съвместно с регионалните управления на образованието (РУО), висшите и средните училища.

Олимпиадата по география и икономика се провежда в три кръга – общински, областен и национален, като в нея имат право да участват ученици от V до XII клас. В първите два кръга учениците се състезават в 6 състезателни групи, а в третия в три групи – VII, VIII-IX и X-XII клас.

Националната олимпиада по география и икономика се провежда ежегодно по график, определен от МОН съгласно Заповед № РД 09-2686/20.09.2018 г. на министъра на образованието и науката. През учебната 2018/2019 година домакинството при провеждане на националния кръг се поема от РУО – Видин.

Националната комисия:

- Изготвя регламент за организиране и провеждане на олимпиадата и го представя на експерта по география в МОН, подписан от председателя на комисията, не по-късно от 15 работни дни след издаване на заповедта за определяне на състава ѝ;
- Изготвя тестовите въпроси и задачите за областния и за националния кръг;
- Изготвя критериите за оценяване на областния и на националния кръг;
- Извършва окончателното оценяване и класиране на предложените от областната комисия участници;
- Представя в МОН за утвърждаване протокол на допуснатите до участие в националния кръг до 90 ученици от трите състезателни групи в срок не по-късно от 10 работни дни преди датата на националния кръг;
- Изготвя в писмена форма рецензия за всяка от работите на учениците, които са предложени от областните комисии за участие в националния кръг, но не са допуснати до участие от Националната комисия;
- Оценява знанията и уменията на учениците в националния кръг;
- Представя в МОН за утвърждаване протоколи с имената, населеното място, училището, класа и резултатите на участниците и окончателното класиране в срок до 10 работни дни след провеждането на националния кръг;
- Определя разширения национален отбор, провежда изпит за проверка на степента на владеене на английски език на учениците и изготвя протокол с резултатите им в низходящ ред;
- Извършва подготовка за участие в международната олимпиада на учениците от разширения национален отбор и прави предложение за състава на националния отбор, като представя в МОН протокол за класиране не по-късно от 15 работни дни преди провеждането ѝ;
- Предлага на министъра на образованието и науката за утвърждаване окончателния състав на националния отбор за участие в международната олимпиада;
- Представя в МОН доклад за резултатите на участниците в срок до 10 работни дни след провеждането на международната олимпиада;
- Членовете на Националната комисия не предоставят обучение на ученици за участие в олимпиадата срещу заплащане;

- Всеки от членовете на Националната комисия при получаване на заповедта за участие в нея удостоверява с декларация отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за обективно оценяване и за неразпространение на информация, свързана с тестовите въпроси и задачите, преди тяхното официално обявяване.

Координацията и контролът на дейностите на Националната комисия се осъществяват от експерта по география в МОН.

1) Общински кръг (до 20.01.2019 г.)

Общинският кръг на олимпиадата по география и икономика се организира и провежда съгласно дейностите в раздел II, т. 1 на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-2686/20.09.2018 г. за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и националните състезания през учебната 2018/2019 година.

Състезателните групи, за които се провежда общински кръг са шест и съответстват на посочените в областния кръг.

Учебното съдържание, върху което се определят тестовите въпроси и задачи, трябва да е съобразено с темите от годишното тематично разпределение до 20.01.2019 година:

- за учениците, които през настоящата учебна година се обучават върху учебното съдържание за V, VI, VIII, IX клас (в паралелки с разширено изучаване на чужд език) и X-XII клас, при един час седмично за общообразователната/задължителната подготовка. За учениците в IX клас с разширено изучаване на чужд език състезателните задачи за общинския кръг се определят върху учебната програма по география и икономика за IX клас за общообразователна подготовка, както и върху учебното съдържание от предходния клас;
- за учениците, които през настоящата учебна година се обучават върху учебното съдържание за VII клас и за IX клас (в паралелки с интензивно изучаване на чужд език) при два часа седмично.

Форматът на общинския кръг включва:

- тестови задачи с избираем отговор – 40 точки за V-VII клас и 20 точки за VIII-XII клас;
- тестови задачи със свободен отговор – 40 точки за V-VII клас и 60 точки за VIII-XII клас;

- практическа задача – 20 точки за всяка състезателна група.

Максималният брой точки за всяка състезателна група е 100.

Състезателните задачи за общинския кръг (по 30 за всеки клас), както и критериите за оценяване, се изготвят от училищни комисии, определени със заповед на директора.

Времето за работа на учениците на общинския кръг е с продължителност два астрономически часа.

За участие в областния кръг се предлагат ученици, получили не по-малко от 80% от максималния брой точки.

Контролът по провеждането на общински кръг се осъществява от експерта по ОНГОР в РУО (или експерт, който отговаря за учебния предмет география и икономика, определен със заповед на началника на съответното РУО).

2) Областен кръг (на 23.02.2019 г., начало – 9.00 часа)

За провеждане на областния кръг на олимпиадата началникът на РУО назначава със заповед състава на областните комисии и определя градовете, училищата - домакини и квесторите.

Областните комисии са за:

- организиране и провеждане;
- проверка и оценка на писмените работи.

В заповедта за състава на областната комисия за организиране и провеждане на олимпиадата се определят и членовете на комисията за засекретяване и разсекретяване на писмените работи. Областната комисия не извършва засекретяване на работите на учениците от състезателните групи V и VI клас. Писмените работи са анонимни за учениците от VII до XII клас, за които се провежда национален кръг.

Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи се председателства от експерта по ОНГОР в РУО (или експерт, който отговаря за учебния предмет география и икономика, определен със заповед на началника на съответното РУО). По преценка на началника на РУО областните комисии може да се председателстват и от учител по география и икономика.

Състезателните задачи (по 30 за всеки клас, при съотношение 20:10) ще бъдат с избираем и свободен отговор и практическа задача. Двадесетте задачи ще бъдат на ниво общообразователна/задължителна подготовка и десет на ниво разширена/профилирана подготовка. Всяка задача ще носи определен брой точки. Те се разработват от

Националната комисия на базата на учебните програми за общообразователна/задължителна и разширена/профилирана подготовка.

На 19.02.2019 г. областните комисии за организиране и провеждане на олимпиадата по география и икономика ще получат по електронен път предварителна информация за обема на изпитния материал в брой страници и общия брой точки.

Състезателните групи, за които се провежда областен кръг, са шест на брой:

Първа състезателна група (V клас) – за ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за V клас;

Втора състезателна група (VI клас) – за ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VI клас;

Трета състезателна група (VII клас) – за ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VII клас;

Четвърта състезателна група (VIII клас) – за учениците, които през настоящата учебна година се обучават в VIII клас, и за учениците, които се обучават през настоящата учебна година по учебната програма за VIII клас по рамкови учебни планове без интензивно изучаване на чужд език;

Пета състезателна група (IX клас) – за учениците, които през настоящата учебна година се обучават по учебната програма за IX клас (общообразователна подготовка) по рамкови учебни планове без интензивно изучаване на чужд език; за учениците, които се обучават по рамкови учебни планове с интензивно изучаване на чужд език (по учебната програма за VIII и IX клас), както и за учениците, които се обучават в X клас в паралелки с интензивно изучаване на чужд език, с прием след завършен VII клас;

Шеста състезателна група (X-XII клас) – за учениците в X, XI и XII клас във всички видове училища, изучаващи през настоящата година учебното съдържание за X клас за задължителна подготовка, и за учениците в XI и XII клас на профилираните гимназии и профилираните паралелки, с прием след завършен VII клас.

Учебното съдържание, върху което се определят тестовите въпроси и задачи, ще е съобразено с темите от годишното тематично разпределение до 22.02.2019 г.

Времето за работа на учениците на областния кръг е с продължителност два астрономически часа.

Оценяването и класирането на учениците на областния кръг се извършват от областната комисия за оценяване на писмените работи. Класирането е индивидуално и е съобразено със системата за оценяване. Всяка писмена работа се проверява от двама

проверители, членове на областната комисия. Оценката на всеки участник се формира от средноаритметичния брой точки на двамата проверители

Не се допускат учители на ученици, чиито писмени работи се оценяват, да са членове на комисията за засекретяване и разсекретяване, както и да участват в проверката и оценяването на писмените работи.

Областните комисии изготвят справка за броя на оценителите и за броя проверени и оценени писмени работи. Изготвят и протоколи с резултатите на учениците от шестте състезателни групи съгласно изискванията на раздел II, т. 2.9 на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-2686/20.09.2018 г. за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и националните състезания през учебната 2018/2019 година, които се изпращат на експерта по география в МОН.

За участие в националния кръг се предлагат ученици за трите състезателни групи (VII, VIII-IX и X-XII клас), получили не по-малко от 70% от максималния брой точки.

От всяка област се допуска до участие в националния кръг по един ученик, получил най-високия брой точки от класовете, формиращи състезателните групи (VII, VIII-IX и X-XII клас) съгласно Раздел II, т. 3.1 на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-2686/20.09.2018 г., а от София-град – по трима ученици.

Областната комисия за проверка и оценка предлага за участие в националния кръг учениците с еднакъв брой точки на областния кръг. Класирането се осъществява от членовете на Националната комисия. Ако дадена област не предложи участник в националния кръг, отговарящ на изискванията, незаетите места се допълват от участници от другите области, класирани в низходящ ред по брой на точките.

Окончателният протокол се изпраща в РУО, които създават организация за информиране на допуснатите участници и училища при спазване на изискванията на раздел I, т. 10, т. 11, т. 12 на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-2686/20.09.2018 г. за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и националните състезания през учебната 2018/2019 година.

Длъжностните лица, ангажирани с организирането и провеждането на областния кръг, удостоверяват с декларация отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за обективно оценяване и за неразпространение на информация, свързана с темите, задачите и тестовите въпроси, преди тяхното официално обявяване.

3) Националният кръг (12 - 14. 04.2019 г. – град Видин) включва:

- предварителен писмен изпит с 30 състезателни задачи, при съотношение 15:15 по равнище на общообразователна подготовка - първо равнище (задължителна/общообразователна подготовка), второ равнище (профилирана/разширена подготовка) за 60 минути;
- мултимедиен тест с 20 състезателни задачи, при съотношение 10:10 по равнище на общообразователна подготовка – първо равнище (задължителна/общообразователна подготовка), второ равнище (профилирана/разширена подготовка) с времетраене 20 минути;
- писмен отговор на 1 или 2 проблемни въпроса за всяка състезателната група по темите, публикувани на сайта на Международната олимпиада по география - iGeo - <http://www.geoolympiad.org/>.

Състезателните задачи за предварителния писмен изпит са с избираем и свободен отговор, а за мултимедийния тест само с избираем отговор.

За учениците в VII клас във всички видове училища състезателните задачи за националния кръг се определят върху цялата учебна програма по география и икономика за VII клас за общообразователна подготовка, както и върху учебното съдържание от предходните класове.

За учениците в VIII клас във всички видове училища състезателните задачи за националния кръг се определят върху учебната програма по география и икономика за VIII клас за общообразователна подготовка.

За учениците в IX клас във всички видове училища състезателните задачи за националния кръг се определят върху учебната програма по география и икономика за IX клас за общообразователна и задължителна подготовка.

За учениците от X до XII клас във всички видове училища състезателните задачи за националния кръг се определят върху учебните програми по география и икономика за задължителна и профилирана подготовка.

За последния изпит (писмени отговори на проблемни въпроси) Националната комисия класира по 7 ученици от трите състезателни групи според придобития сбор точки от предварителния писмен изпит и мултимедийния тест.

Националната комисия определя оценки, както следва:

а) отличен (6,00) на ученика, класиран на първо място на националния кръг на олимпиадата, и на учениците, получили не по-малко от 90% от средния брой точки на първите трима;

- б) отличен (5,75) на учениците, получили от 85% (включително) до 89% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- в) отличен (5,50) на учениците, получили от 75% (включително) до 84% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- г) много добър (5,25) на учениците, получили от 70% (включително) до 74% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- д) много добър (5,00) на учениците, получили от 65% (включително) до 69% (включително) от средния брой точки на първите трима.

III. Подготовка, организиране и участие в международната олимпиада по география

Организира се и се провежда съгласно дейностите в раздел III на Приложение № 1 на Заповед № РД 09-2686/20.09.2018 г..

В състава на разширения национален отбор влизат класираните на първите 7 места ученици от състезателни групи VIII-IX и X-XII клас на националния кръг. Националната комисия утвърждава състава на разширения национален отбор съгласно изискванията за участие на Международната олимпиада по география.

Окончателният състав на националния отбор се определя от Националната комисия след провеждане на контролни състезания във формата на Международната олимпиада по география - iGeo - <http://www.geoolympiad.org/>.

IV. Критерии за оценяване на участниците

- Разбират и прилагат система от географски знания:
 - знаят понятия и закономерности за природата, обществото и взаимодействието между тях на глобално, регионално, национално и локално равнище;
 - знаят правилните имена на основни природни и социални обекти и ги локализируют на картата.
- Обясняват географски събития и явления, правилно тълкуват географски факти и оригинално интерпретират различни източници на географска информация.
- Прилагат знания в познат и непознат контекст (ситуация), като го представят обективно, обосновано, логично и задълбочено.
- Ориентират се по карта, като разпознават и назовават обекти и процеси.
- Прилагат картографски способности при изпълнението на практически задачи.

- Анализират различни източници на информация и правят обобщения на основата на аргументирани твърдения.
- Оценяват различни процеси в природата и обществото.
- Изразяват аргументирано личното си мнение относно събития и явления в природата и обществото.
- Показват умения да идентифицират проблеми и да предлагат решения.

V. Награди

Националната комисия изготвя отделен протокол за учениците от XII клас, които са получили оценка отличен (6) и следва да бъдат удостоени със званието „лауреат” на олимпиадата.

На учениците, получили оценка отличен (6,00) от националния кръг на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава документ, удостоверяващ статута им на лауреати на националната олимпиада съгласно § 2 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България и чл. 33 и чл. 35 от Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите.

На учениците, получили оценка отличен (от 5,50 до 6,00) от националния кръг на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава служебна бележка, която да послужи за приемането им във висши училища при решение на съответното висше училище.

Учениците, получили оценки от 5,00 до 5,50 от националния кръг на олимпиадата, ползват право да участват в класирането във висши училища при решение на съответното висше училище.

Учениците, класирали се на първо, второ и трето място на националния кръг на олимпиадата по география и икономика, получават грамота от МОН.

Учениците, участвали на националния кръг на олимпиадата по география и икономика, получават грамота за участие, подписана от председателя на Националната комисия.